EDAA45 Programmering, grundkurs

Läsvecka 10: Matriser, Typparametrar

Björn Regnell

Datavetenskap, LTH

Lp1-2, HT 2016

└ Vecka 10: Matriser, Typparametrar

- 10 Matriser, Typparametrar
 - Veckans labb: maze
 - Matriser
 - Typparametrar

└Veckans labb: maze

Veckans labb: maze

Föreläsningsanteckningar EDAA45, 2016

Veckans labb: maze

Grunduppgift:

- Implementera en algoritm som hittar ut ur en labyrint.
- En labyrint representeras av en matris,
 närmare bestämt en vektor av vektorer med booelska värden:
 Vector[Vector[Boolean]]

Veckans labb: maze

Grunduppgift:

- Implementera en algoritm som hittar ut ur en labyrint.
- En labyrint representeras av en matris,
 närmare bestämt en vektor av vektorer med booelska värden:
 Vector[Vector[Boolean]]

Där de två olika sanningsvärdena representerar följande:

- true om det finns en vägg på en viss plats i matrisen
- false om det inte finns en vägg på en viss plats i matrisen

└Veckans labb: maze

Veckans labb: maze

Grunduppgift:

- Implementera en algoritm som hittar ut ur en labyrint.
- En labyrint representeras av en matris,
 närmare bestämt en vektor av vektorer med booelska värden:
 Vector[Vector[Boolean]]

Där de två olika sanningsvärdena representerar följande:

- true om det finns en vägg på en viss plats i matrisen
- false om det inte finns en vägg på en viss plats i matrisen
- Använd enkel idé (som inte ger kortaste vägen):
 Behåll vänster hand i kontakt med väggen och gå tills du når utgången.
- Vad krävs av labyrinten för att detta ska fungera?

└Veckans labb: maze

Veckans labb: maze

Grunduppgift:

- Implementera en algoritm som hittar ut ur en labyrint.
- En labyrint representeras av en matris,
 närmare bestämt en vektor av vektorer med booelska värden:
 Vector[Vector[Boolean]]

Där de två olika sanningsvärdena representerar följande:

- true om det finns en vägg på en viss plats i matrisen
- false om det inte finns en vägg på en viss plats i matrisen
- Använd enkel idé (som inte ger kortaste vägen): Behåll vänster hand i kontakt med väggen och gå tills du når utgången.
- Vad krävs av labyrinten för att detta ska fungera?

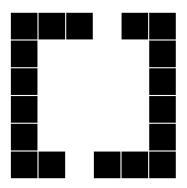
Extrauppgift:

- Generera slumpmässig labyrint
- Algoritmen (Prims algoritm) är given i pseudokod

└Vecka 10: Matriser, Typparametrar

└Veckans labb: maze

Labyrint som booelsk matris

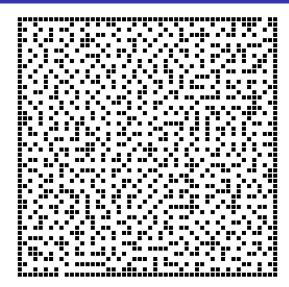
true	true	true	false	true	true
true	false	false	false	false	true
true	false	false	false	false	true
true	false	false	false	false	true
true	false	false	false	false	true
true	true	false	true	true	true

Föreläsningsanteckningar EDAA45, 2016

└Vecka 10: Matriser, Typparametrar

└<u>Ve</u>ckans labb: maze

Slumpmässig labyrint

Föreläsningsanteckningar EDAA45, 2016

Vecka 10: Matriser, Typparametrar

Matriser

Matriser

Vad är en matris?

- En matris inom matematiken innehåller rader med lika många tal och kolumner med lika många tal.
- En matris av dimension $m \times n$ har $m \cdot n$ stycken element.

■ En matris M_{2,5} ritas inom matematiken ofta så här:

$$M = \begin{pmatrix} 5 & 2 & 42 & 4 & 5 \\ 3 & 4 & 18 & 6 & 7 \end{pmatrix}$$

└ Matriser

Vad är en matris?

- En matris inom matematiken innehåller rader med lika många tal och kolumner med lika många tal.
- En matris av dimension $m \times n$ har $m \cdot n$ stycken element.

■ En matris *M*_{2,5} ritas inom matematiken ofta så här:

$$M = \begin{pmatrix} 5 & 2 & 42 & 4 & 5 \\ 3 & 4 & 18 & 6 & 7 \end{pmatrix}$$

- Indexering inom matematiken sker från 1 (men oftast från 0 i datorprogram).
- Vad har talet 42 för index i matrisen M ovan?

L Matriser

En matris med array av arrayer

Inom programmering används ordet **matris** ofta för att beteckna en **nästlade struktur** i två dimensioner, till exempel en instans av typen Array[Array[Int]]

```
scala> val xss = Array(Array(5,2,42,4,5),Array(3,4,18,6,7))
xss: Array[Array[Int]] = Array(Array(5, 2, 42, 4, 5), Array(3, 4, 18, 6, 7))
```

En matris med array av arrayer

Inom programmering används ordet **matris** ofta för att beteckna en **nästlade struktur** i två dimensioner, till exempel en instans av typen Array[Array[Int]]

```
scala> val xss = Array(Array(5,2,42,4,5),Array(3,4,18,6,7))
xss: Array[Array[Int]] = Array(Array(5, 2, 42, 4, 5), Array(3, 4, 18, 6, 7))
```

Man indexerar i en nästlad sekvens med upprepad apply:

En matris med array av arrayer

Inom programmering används ordet **matris** ofta för att beteckna en **nästlade struktur** i två dimensioner, till exempel en instans av typen Array[Array[Int]]

```
scala> val xss = Array(Array(5,2,42,4,5),Array(3,4,18,6,7))
xss: Array[Array[Int]] = Array(Array(5, 2, 42, 4, 5), Array(3, 4, 18, 6, 7))
```

Man indexerar i en nästlad sekvens med upprepad apply:

```
scala> xss(0)(2)
res0: Int = 42

scala> xss.apply(0).apply(2)
res1: Int = 42

scala> xss(0)
res2: Array[Int] = Array(5, 2, 42, 4, 5)
```

L Matriser

Uppdatering av en förändringsbar nästlad struktur

Man kan förändra en array av arrayer "på plats" med tilldelning:

```
scala> val xss = Array(Array(5,2,42,4,5),Array(3,4,18,6,7))
 2
    scala > xss(0)(0) = 100
 4
    scala> xss
    res0: ???
 7
    scala > xss(0)(2) = xss(0)(2) - 1
    scala> xss
10
11
    res1: ???
12
    scala > xss(1) = Array.fill(5)(-1)
13
14
15
    scala> xss
    res2: ???
16
```

L Matriser

Uppdatering av en förändringsbar nästlad struktur

Man kan förändra en array av arrayer "på plats" med tilldelning:

```
scala> val xss = Array(Array(5,2,42,4,5),Array(3,4,18,6,7))
2
    scala > xss(0)(0) = 100
4
    scala> xss
    res0: Array[Array[Int]]=Array(Array(100, 2, 42, 4, 5), Array(3, 4, 18, 6, 7))
7
    scala > xss(0)(2) = xss(0)(2) - 1
    scala> xss
10
11
    res1: Array[Array[Int]]=Array(Array(100, 2, 41, 4, 5), Array(3, 4, 18, 6, 7))
12
    scala > xss(1) = Array.fill(5)(-1)
13
14
15
    scala> xss
    res2: Array[Array[Int]]=Array(Array(100, 2, 41, 4, 5), Array(-1,-1,-1,-1))
16
```

L_{Matriser}

Några olika sätt att skapa förändringsbara matriser

Det jobbiga, primitiva sättet:

```
1  scala> val xs = new Array[Array[Int]](2)
2  xs: Array[Array[Int]] = Array(null, null)
3
4  scala> for (i <- xs.indices) {xs(i) = new Array[Int](5)}
5
6  scala> xs
7  res0: Array[Array[Int]] = Array(Array(0, 0, 0, 0, 0), Array(0, 0, 0, 0))
8
9  scala> println(xs)
10  [[I@196a99d0]
```

Enklare sätt:

```
scala> val xs = Array.ofDim[Int](2,5)
xs: Array[Array[Int]] = Array(Array(0, 0, 0, 0, 0), Array(0, 0, 0, 0))
```

Enklare och tydligare sätt, där initialvärdet anges explicit:

```
1 scala> Array.fill(2,5)(0)
2 res37: Array[Array[Int]] = Array(Array(0, 0, 0, 0, 0), Array(0, 0, 0, 0))
```

∟_{Matriser}

Exempel på skapande av oföränderlig nästlad struktur

```
Om du kan beräkna initialvärde direkt, använd Vector. fill:
def fill[A](n1: Int, n2: Int)(elem: => A): Vector[Vector[A]]
scala> Vector.fill(2.5)(scala.util.Random.nextInt(6) + 1)
res0:
  tvp???
  värde???
Om du kan beräkna initialvärde ur index, använd Vector. tabulate:
def tabulate[A](n1: Int, n2: Int)(f: (Int, Int) => A): Vector[Vector[A]]
scala > Vector.tabulate(5,2)((x,y) \Rightarrow x + y + 1)
res1:
  typ???
  värde???
```

Exempel på skapande av oföränderlig nästlad struktur

Om du kan beräkna initialvärde direkt, använd Vector. fill:

```
def fill[A](n1: Int, n2: Int)(elem: => A): Vector[Vector[A]]

scala> Vector.fill(2,5)(scala.util.Random.nextInt(6) + 1)
res0:
    scala.collection.immutable.Vector[scala.collection.immutable.Vector[Int]] =
    Vector(Vector(1, 2, 6, 2, 1), Vector(1, 4, 3, 3, 2))

Om du kan beräkna initialvärde ur index, använd Vector.tabulate:
    def tabulate[A](n1: Int, n2: Int)(f: (Int, Int) => A): Vector[Vector[A]]

scala> Vector.tabulate(5,2)((x,y) => x + y + 1)
res1:
    scala.collection.immutable.Vector[scala.collection.immutable.Vector[Int]] =
    Vector(Vector(1,2), Vector(2,3), Vector(3,4), Vector(4,5), Vector(5, 6))
```

Uppdatering av en oföränderlig nästlad struktur

Uppdatering av endimensionell struktur med xs.updated:
def updated[A](index: Int, elem: A): Vector[A]

```
scala> var xs = Vector.tabulate(5)(x => x + 1)
xs: typ??? = värde???

scala> xs = xs.updated(1, 42)
xs: typ??? = värde???
```

Uppdatering av nästlad struktur i två dimensioner:

```
scala> var xss = Vector.tabulate(2, 5)((x,y) => x + y + 1)

xss:
    typ??? =
    värde???

scala> xss = xss.updated(0, xss(0).updated(1, 42))

xss:
    typ??? =
    värde???
```

L Matriser

Uppdatering av en oföränderlig nästlad struktur

Uppdatering av endimensionell struktur med xs.updated:
def updated[A](index: Int, elem: A): Vector[A]

```
scala> var xs = Vector.tabulate(5)(x => x + 1)
xs: scala.collection.immutable.Vector[Int] = Vector(1, 2, 3, 4, 5)
scala> xs = xs.updated(1, 42)
xs: scala.collection.immutable.Vector[Int] = Vector(1, 42, 3, 4, 5)
```

Uppdatering av nästlad struktur i två dimensioner:

```
scala> var xss = Vector.tabulate(2, 5)((x,y) => x + y + 1)
xss:
scala.collection.immutable.Vector[scala.collection.immutable.Vector[Int]] =
Vector(Vector(1, 2, 3, 4, 5), Vector(2, 3, 4, 5, 6))

scala> xss = xss.updated(0, xss(0).updated(1, 42))
xss:
scala.collection.immutable.Vector[scala.collection.immutable.Vector[Int]] =
Vector(Vector(1, 42, 3, 4, 5), Vector(2, 3, 4, 5, 6))
```

∟_{Matriser}

Iterera över nästlad struktur: for-sats

Iterera med nästlad for-sats:

L Matriser

Iterera över nästlad struktur: for-sats

Iterera med nästlad for-sats:

```
scala> val xss = Vector.tabulate(2,5)((x,y) => x + y + 1)

scala> for (i <- xss.indices) {
        for (j <- xss(i).indices) {
            print(xss(i)(j) + " ")
        }
        println
        }

1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6</pre>
```

Övningsexempel: Yatzy

Skapa en funktion roll som ger utfallet av n st tärningskast:

```
scala> import scala.util.Random
scala> def roll(n: Int): Vector[Int] = ???
```

Skapa en funktion isYatzy som ger **true** om alla utfall är lika:

```
scala> def isYatzy(xs: Vector[Int]): Boolean = ???
```

```
Du kan anta att xs.length > 0
Tips: använd metoden xs.forall:

def forall[A](p: A => Boolean): Boolean
```

Övningsexempel: Yatzy

Skapa en funktion roll som ger utfallet av n st tärningskast:

```
scala> import scala.util.Random
scala> def roll(n: Int): Vector[Int] = Vector.fill(n)(Random.nextInt(6) + 1)
```

Skapa en funktion isYatzy som ger **true** om alla utfall är lika:

```
scala> def isYatzy(xs: Vector[Int]): Boolean = xs.forall(x => x == xs(0))
```

```
Du kan anta att xs.length > 0
Tips: använd metoden xs.forall:

def forall[A](p: A => Boolean): Boolean
```

└ Vecka 10: Matriser, Typparametrar

└ Matriser

Iterera över nästlad struktur: for-sats

Iterera med nästlad for-sats: (vad har xss för typ?)

```
scala> val xss = Vector.fill(100)(roll(5))
2
3
    scala> for (???) {
             for (???) {
               print(s"($i)($j) == " + xss(i)(j) + " ")
5
6
             println(isYatzy(???))
7
8
9
    (0)(0) == 5 (0)(1) == 3 (0)(2) == 4 (0)(3) == 1 (0)(4) == 3 false
10
11
    (1)(0) == 3(1)(1) == 3(1)(2) == 6(1)(3) == 3(1)(4) == 1 false
12
    (2)(0) == 3(2)(1) == 4(2)(2) == 2(2)(3) == 2(2)(4) == 1 false
    (3)(0) == 5 (3)(1) == 2 (3)(2) == 6 (3)(3) == 5 (3)(4) == 1  false
13
    (4)(0) == 4 (4)(1) == 6 (4)(2) == 4 (4)(3) == 1 (4)(4) == 4 false
14
    (5)(0) == 3 (5)(1) == 4 (5)(2) == 6 (5)(3) == 5 (5)(4) == 1  false
15
    (6)(0) == 4 (6)(1) == 6 (6)(2) == 2 (6)(3) == 2 (6)(4) == 6 \text{ false}
16
17
    (7)(0) == 2(7)(1) == 5(7)(2) == 3(7)(3) == 6(7)(4) == 2  false
    (8)(0) == 4 (8)(1) == 4 (8)(2) == 6 (8)(3) == 1 (8)(4) == 4 false
18
    (9)(0) == 3 (9)(1) == 3 (9)(2) == 3 (9)(3) == 3 (9)(4) == 3 true
19
    (10)(0) == 1 (10)(1) == 2 (10)(2) == 4 (10)(3) == 3 (10)(4) == 3 false
20
    (11)(0) == 6 (11)(1) == 5 (11)(2) == 4 (11)(3) == 1 (11)(4) == 5  false
21
```

∟_{Matriser}

Iterera över nästlad struktur: for-sats

lterera med nästlad for-sats: (xss är en Vector[Vector[Int]])

```
scala> val xss = Vector.fill(100)(roll(5))
2
    scala> for (i <- xss.indices) {</pre>
3
             for (j <- xss(i).indices) {</pre>
               print(s"($i)($j) == " + xss(i)(j) + " ")
5
6
             println(isYatzy(xss(i)))
7
8
9
    (0)(0) == 5 (0)(1) == 3 (0)(2) == 4 (0)(3) == 1 (0)(4) == 3 false
10
11
    (1)(0) == 3(1)(1) == 3(1)(2) == 6(1)(3) == 3(1)(4) == 1 false
12
    (2)(0) == 3(2)(1) == 4(2)(2) == 2(2)(3) == 2(2)(4) == 1 false
    (3)(0) == 5 (3)(1) == 2 (3)(2) == 6 (3)(3) == 5 (3)(4) == 1  false
13
    (4)(0) == 4 (4)(1) == 6 (4)(2) == 4 (4)(3) == 1 (4)(4) == 4 false
14
    (5)(0) == 3 (5)(1) == 4 (5)(2) == 6 (5)(3) == 5 (5)(4) == 1  false
15
    (6)(0) == 4 (6)(1) == 6 (6)(2) == 2 (6)(3) == 2 (6)(4) == 6 \text{ false}
16
17
    (7)(0) == 2(7)(1) == 5(7)(2) == 3(7)(3) == 6(7)(4) == 2  false
    (8)(0) == 4 (8)(1) == 4 (8)(2) == 6 (8)(3) == 1 (8)(4) == 4 false
18
    (9)(0) == 3 (9)(1) == 3 (9)(2) == 3 (9)(3) == 3 (9)(4) == 3 true
19
    (10)(0) == 1 (10)(1) == 2 (10)(2) == 4 (10)(3) == 3 (10)(4) == 3 false
20
    (11)(0) == 6 (11)(1) == 5 (11)(2) == 4 (11)(3) == 1 (11)(4) == 5  false
21
```

lterera över nästlad struktur med nästlad foreach

Iterera med nästlad foreach-sats:

lterera över nästlad struktur med nästlad foreach

Iterera med nästlad foreach-sats:

```
1 scala> val xss = Vector.tabulate(2,5)((x,y) => x + y + 1)
2 
3 xss.foreach{ xs => xs.foreach{ x => print(x + " ") }; println }
4 
5 1 2 3 4 5 
6 2 3 4 5 6
```

Nästlade for-uttryck

Iterera med nästlad for-yield:

Om man skriver så här får man en endimensionell struktur:

```
scala> val xs = for (i <- 1 to 2; j <- 1 to 5) yield i + j + 1

xs:
    scala.collection.immutable.IndexedSeq[Int] =
    ???</pre>
```

Nästlade for-uttryck

Iterera med nästlad for-yield:

Om man skriver så här får man en endimensionell struktur:

```
scala> val xs = for (i <- 1 to 2; j <- 1 to 5) yield i + j + 1
xs:
scala.collection.immutable.IndexedSeq[Int] =
Vector(3, 4, 5, 6, 7, 4, 5, 6, 7, 8)</pre>
```

5

Nästlade map-uttryck

Iterera med nästlade map-uttryck:

```
scala> val xss = (1 to 2).map(i => (1 to 5).map(j => i + j + 1))
xss:
    scala.collection.immutable.IndexedSeq[
    scala.collection.immutable.IndexedSeq[Int]] =
    ???
```

5

Nästlade map-uttryck

Iterera med nästlade map-uttryck:

```
scala> val xss = (1 to 2).map(i => (1 to 5).map(j => i + j + 1))
xss:
    scala.collection.immutable.IndexedSeq[
    scala.collection.immutable.IndexedSeq[Int]] =
        Vector(Vector(3, 4, 5, 6, 7), Vector(4, 5, 6, 7, 8))
```

Vecka 10: Matriser, Typparametrar

Matris som Array med Array med heltal i Java

```
public class ArrayMatrix {
    public static void showMatrix(int[][] m){
        System.out.println("\n--- showMatrix ---"):
        for (int row = 0: row < m.length: row++){</pre>
            for (int col = 0; col < m[row].length; col++) {</pre>
                 System.out.print("[" + row + "]"):
                System.out.print("[" + col + "] = "):
                System.out.print(m[row][col] + "; ");
            System.out.println();
    public static void main(String[] args) {
        int[][] xss = new int[10][5];
        showMatrix(xss):
```

└─ Vecka 10: Matriser, Typparametrar └─ Matriser

Matris som Array med Array med heltal i Java

```
public class ArrayMatrix {
    public static void showMatrix(int[][] m){
        System.out.println("\n--- showMatrix ---"):
        for (int row = 0: row < m.length: row++){</pre>
            for (int col = 0; col < m[row].length; col++) {</pre>
                 System.out.print("[" + row + "]"):
                System.out.print("[" + col + "] = "):
                System.out.print(m[row][col] + "; ");
            System.out.println();
    public static void main(String[] args) {
        int[][] xss = new int[10][5];
        showMatrix(xss):
```

Övning: skriv en metod fillRnd som fyller en heltalsmatris med slumptal 1 till n:

└─ Vecka 10: Matriser, Typparametrar └─ Matriser

Matris som Array med Array med heltal i Java

```
public class ArrayMatrix {
    public static void showMatrix(int[][] m){
        System.out.println("\n--- showMatrix ---"):
        for (int row = 0: row < m.length: row++){</pre>
            for (int col = 0; col < m[row].length; col++) {</pre>
                 System.out.print("[" + row + "]"):
                System.out.print("[" + col + "] = ");
                System.out.print(m[row][col] + "; ");
            Svstem.out.println():
    public static void main(String[] args) {
        int[][] xss = new int[10][5];
        showMatrix(xss):
```

Övning: skriv en metod fillRnd som fyller en heltalsmatris med slumptal 1 till n: public static void fillRnd(int[][] m, int n){ /* ??? */ }

Vecka 10: Matriser, Typparametrar

L Matriser

Matris som Array med Array med heltal i Java

```
public class ArrayMatrix {
    public static void showMatrix(int[][] m){
        System.out.println("\n--- showMatrix ---"):
        for (int row = 0: row < m.length: row++){</pre>
            for (int col = 0; col < m[row].length; col++) {</pre>
                 System.out.print("[" + row + "]"):
                System.out.print("[" + col + "] = ");
                System.out.print(m[row][col] + "; ");
            Svstem.out.println():
    public static void main(String[] args) {
        int[][] xss = new int[10][5];
        showMatrix(xss):
```

```
public static void fillRnd(int[][] m, int n){ /* ??? */ }
Tips: använd en nästlad for-sats och:
  (int) (Math.random * n + 1) // (int) motsvarar Scalas asInstanceOf[Int]
```

Ovning: skriv en metod fillRnd som fyller en heltalsmatris med slumptal 1 till n:

∟_{Matriser}

Om veckans övningar

- Träna på att iterera i nästlade strukurer
- Fortsätt jobba med Yatzy-exemplet
- Övning 2f) ger träning i att skapa en imperativ algoritm:
 lös isYatzy med while-sats (kunde varit del av en tenta...)
- Extrauppgiften 7 är en bra träning på matriser där du ska bygga ett enkelt yatzy-spel i terminalen (kunde varit del av en tenta...)
- Uppgift 3 är en förberedelse inför nästa veckas labb: survey då vi ska analysera enkäter och kombinera matriser & registrering & sortering.

└Vecka 10: Matriser, Typparametrar

Matriser

Övning 3, utgör början på labb survey

Specification Table

```
object Table {
 /** Creates a new Table from fileName with columns split by sep */
 def fromFile(fileName: String, separator: Char = ';'): Table = ???
case class Table(
 data: Vector[Vector[String]],
 headings: Vector[String].
 sep: String){
 /** A 2-tuple with (number of rows, number of columns) in data */
 val dim: (Int, Int) = ???
 /** The element in row r an column c of data, counting from 0 */
 def apply(r: Int, c: Int): String = ???
 /** The row-vector r in data, counting from 0 */
 def row(r: Int): Vector[String]= ???
 /** The column-vector c in data, counting from 0 */
 def col(c: Int): Vector[String] = ???
 /** A map from heading to index counting from 0 */
 lazy val indexOfHeading: Map[String, Int] = ???
 /** The column-vector with heading h in data */
 def col(h: String): Vector[String] = ???
```

Typparametrar

Föreläsningsanteckningar EDAA45, 2016

Vecka 10: Matriser, Typparametrar

Typparametrar

Vad är en typparameter?

...

Föreläsningsanteckningar EDAA45, 2016 └Vecka 10: Matriser, Typparametrar Typparametrar

. . .

Vad är en typparameter?